

Klimatbokslut

2024

Klimatbokslut med EMC 2024

I klimatbokslutet kartlägger och beräknar företag sina klimatutsläpp och identifierar på så vis var den stora klimatpåverkan finns i företagets affärsmodell. Resultatet lägger grunden för att vidta rätt åtgärder i form av affärsutveckling, effektiviseringar, implementering av ny teknik och kravställning på leverantörer. Företag som berättar hur de bidrar till klimatomställningen stärker dessutom sitt varumärke, inspirerar andra och driver klimatarbetet framåt.

EMC:s koncept ger företag metodstöd och kompetensutveckling, ett digitalt klimatberäkningsverktyg och en kommunikationsplattform. Processen gör det enkelt för alla verksamheter att ta fram det egna klimatbokslutet och hitta nya vägar framåt för ett effektivt och lönsamt klimatarbete.

Klimatberäkningsverktyg

I Klimatbokslut med EMC använder vi klimatberäkningsverktyget Our Impacts (OI). OI är ett verktyg för små och stora organisationer som vill samla data om sitt hållbarhetsarbete, beräkna sitt klimatfotavtryck och sätta ambitiösa klimatmål. Verktyget är webbaserat och möjliggör en decentraliserad datainsamling, spridd över hela världen och på olika språk. Det fungerar enligt bokslutsprincipen och möjliggör för granskning av revisorer direkt i programplattformen.

Systemet genererar rapporter över klimatberäkningen och sammanställer resultatet i enlighet med kraven i GHG-protokollet.

"Att minska företagets klimatavtryck är inte bara en moralisk skyldighet, det är också en affärsmässig nödvändighet för att säkerställa långsiktig hållbarhet och konkurrenskraft på marknaden."

Ett aktivt klimatansvar

Klimatbokslutet visar hur företagen tar ett aktivt klimatansvar genom kunskapsutveckling, mätning, redovisning och uppföljning av verksamhetens utsläpp. Företagen vittnar dessutom om stärkta affärer och konkurrensfördelar i samband med ett strategiskt och operativt klimatarbete. Genom att delta i Klimatbokslut med EMC åtar sig företagen att:

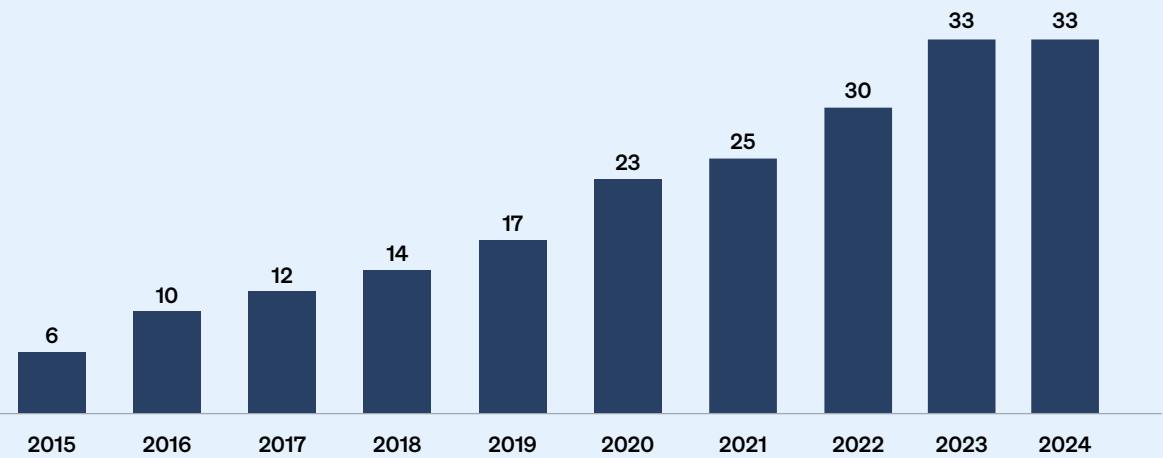
- Formulera syftet och sätta mål för klimatarbetet
- Beräkna och redovisa klimatpåverkan årligen
- Verka aktivt för en minskande utsläppstrend

Deltagande företag

När allt fler företag kartlägger och beräknar sina utsläpp leder det till ökad kontroll, effektivare åtgärdsplaner och godare förutsättningar att nå klimatmålen. I denna åttonde upplaga av Klimatbokslut med EMC deltar 33 företag och organisationer som har insett klimatarbetets affärskritiska och utvecklingsdrivande betydelse. Verksamheterna deltar efter sina egna förutsättningar och behov och redovisar de faktorer som är relevanta för respektive verksamhet. Syftet är inte att jämföra olika verksamheter med varandra utan att utveckla sitt eget klimatarbete, lyfta fram goda exempel och lära av varandra. Verksamheterna ansvarar själva för sin klimatrapport och de uppgifter de lämnar i denna.

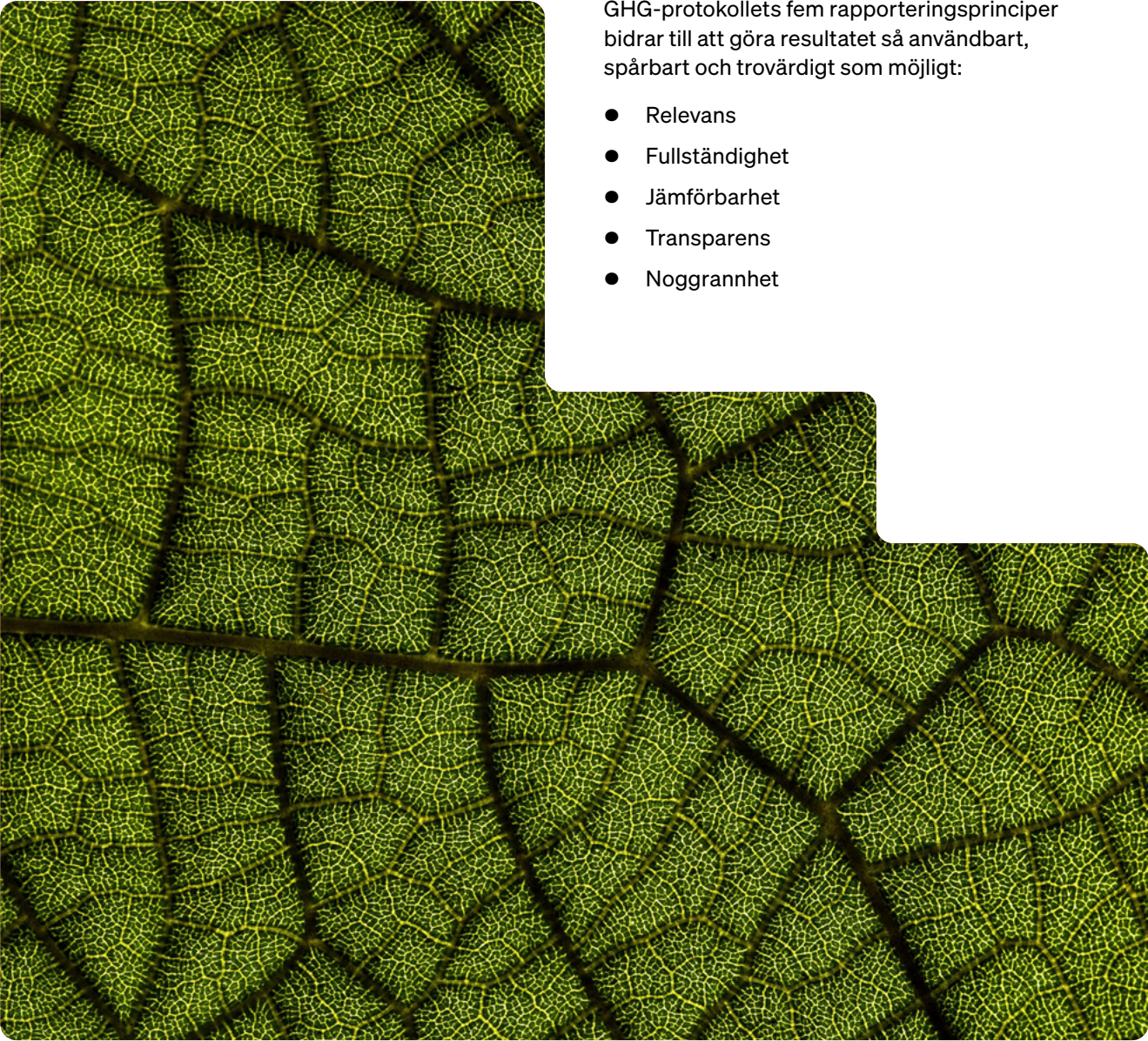
Antal deltagande företag

”Klimatbokslut med EMC är en process och ett nätverk som ger företag stöd att ta fram sina unika klimatbokslut genom kompetensutveckling och ett digitalt klimatberäkningsverktyg.”

Rapportering enligt GHG-protokollet

Klimatbokslutet utgår från GHG-protokollets (Greenhouse Gas Protocol) riktlinjer vilket är den globala standarden för beräkning, hantering och rapportering av växthusgasutsläpp. GHG-protokollets standarder och verktyg används globalt av företag och organisationer för att beräkna och hantera växthusgasutsläpp.

GHG-protokollets fem rapporteringsprinciper bidrar till att göra resultatet så användbart, spårbart och trovärdigt som möjligt:

- Relevans
- Fullständighet
- Jämförbarhet
- Transparens
- Noggrannhet

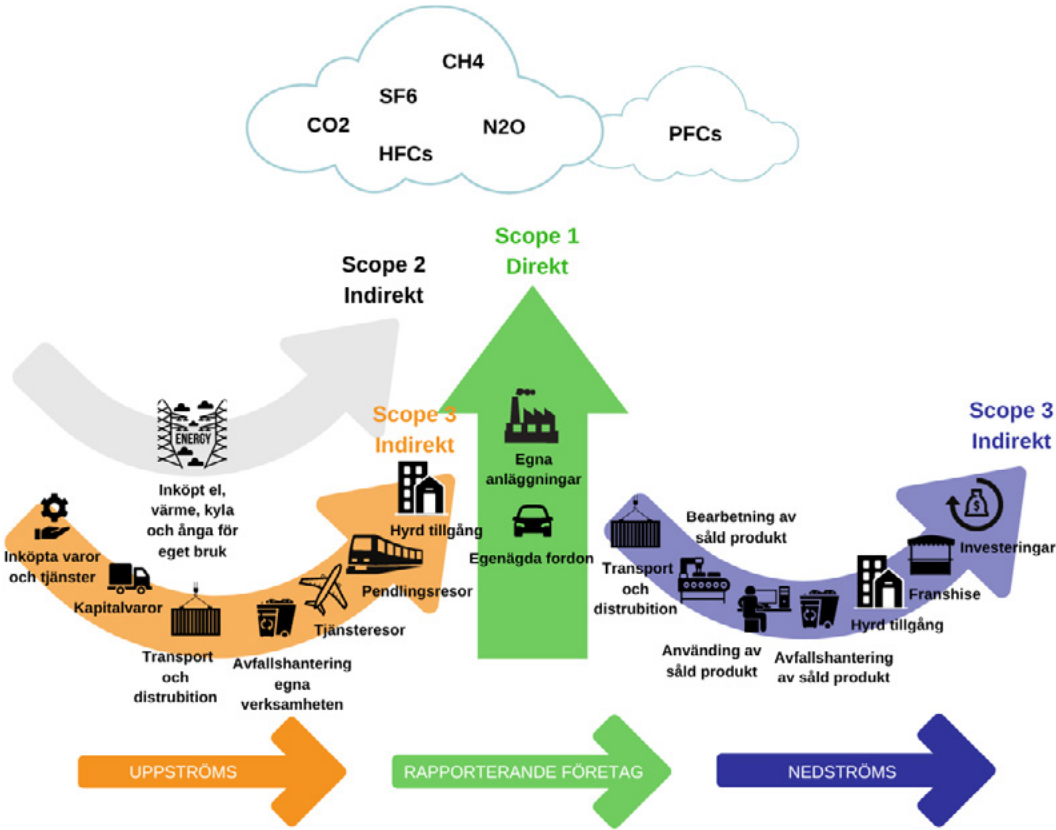
GHG-protokollet kan anpassas till olika verksamheters behov, storlek och ambition då det är uppdelat på olika rapporteringsnivåer, så kallade scope. Metoden innehåller tre olika scope med följande innebörd:

- Scope 1**

Avser direkta utsläpp från källor som kontrolleras av verksamheten själva och där företaget har direkt kontroll över sin klimatpåverkan, till exempel utsläpp från egna fordon och industriella processer.
- Scope 2**

Avser indirekta utsläpp från inköpt energi. Utsläppen sker då hos producenten men räknas in i den förbrukande verksamhetens utsläppssiffror. Några exempel är inköpt el, värme och kyla.
- Scope 3**

Omfattar indirekta utsläpp uppströms och nedströms i värdekedjan som verksamheten ger upphov till men inte kontrollerar direkt.

Metodbeskrivning Klimatbokslut 2024

Redovisningsprinciper

Redovisningen i klimatbokslutet 2024 omfattar medverkande företag och organisationer i Klimatbokslut med EMC.

Rapporterade data avser verksamhetsåret 2024.

Baserat på insamlade aktivitetsdata har de medverkande företagens utsläpp av växthusgaser beräknats. Beräkningen har antingen skett i den webbaserade plattformen Our Impacts eller med hjälp av annat verktyg som företaget valt att använda.

Klimatpåverkan redovisas som direkta (scope 1), och indirekta (scope 2 eller 3) utsläpp i koldioxidekvivalenter i enlighet med riktlinjerna i Greenhouse Gas Protocol (GHG-protokollet), den internationella standarden för klimatberäkningar. Emissionsfaktorerna som använts i beräkningarna är leverantörsspecifika i de fall statistik funnits tillgänglig (till exempel för fjärrvärme och el) eller baserade på svenska och internationella källor så som Energimyndigheten, International Energy Agency (IEA) och International Panel on Climate Change (IPCC).

Klimatberäkningarna är baserade på den senast tillgängliga statistiken. Statistiken publiceras ofta med en viss fördröjning, vilket innebär att emissionsfaktorer baserade på statistik för 2023 har använts för att beräkna aktiviteter som skedde under 2024. Det är praxis för klimatberäkningar, men kan för vissa aktiviteter påverka utfallet mycket vissa år. Ett exempel är emissionsfaktorerna för fordonsbränslen som regleras av reduktionsplikten (krav på inblandning av biobränsle) och där reduktionsplikten varierat mellan åren på grund av politiska beslut. Ett annat exempel är emissionsfaktorerna för flygresor som varierat mellan åren på grund av att de baseras på statistik från pandemiåren när passagerartätheten på flygplanen var lägre. En annan faktor som påverkat utsläppen från flygresor för 2024 är höghöjdseffekten (RFI). Den tar höjd för att utsläpp som sker på hög höjd har högre klimateffekt än utsläpp som sker på marknivå på grund av utsläpp av bland annat kväveoxider, partiklar och ånga. I 2024 års klimatbokslut har den här faktorn ändrats från 2,0 till 1,7 enligt rekommendationer från BEIS (Department for Business, Energy and Industrial Strategy).

Marknadsbaserad och platsbaserad metod för beräkning av el och fjärrvärme

Utsläppen från el och fjärrvärme i scope 2 har beräknats både enligt den marknadsbaserade och den platsbaserade metoden i enlighet med riktlinjerna i GHG-protokollets scope 2-standard. Resultaten som redovisas i tabellerna i klimatbokslutet avser den marknadsbaserade metoden, eftersom den metoden är mer specifik och utgår från emissionsfaktorer för el och värme från energileverantörerna snarare än nationella genomsnitt. Resultat från den platsbaserade metoden redovisas separat i not eller text vid sidan av tabellen.

Utsläpp från inköpt material och kapitalvaror

Inom EMC har vi inkluderat två gemensamma kategorier för inköp som rapporteras i Our Impacts – Papper och trycksaker samt IT-utrustning. Många företag gör stora inköp av andra material och kapitalvaror. Dessa kan beräknas separat och läggas in i Our Impacts som en total utsläppssiffra i ton koldioxidekvivalenter. En sådan beräkning bör beräknas utifrån emissionsfaktorer för material eller produkter som hänvisas till. Livscykelanalyser eller EPD:er (Environmental Product Declarations) från leverantörer används med fördel, men det kan också vara branschdata.

Undvikna utsläpp och inköp av klimatkompensation

Undvika utsläpp och klimatkompensation redovisas separat från klimatbokslutet. Beräkningen ska följa eventuella branschstandarder och vara transparent, till exempel genom att redovisa antaganden, emissionsfaktorer och eventuella osäkerheter.

Biogena utsläpp

Inkluderar utsläpp från biobränslen, till exempel spån, pellets eller biogas, som används för produktion eller uppvärmning vid produktion i egenägda lokaler. Biobränslen som ingår i energimixen för inköpt fjärrvärme inkluderas inte i den här kategorin.

Beskrivning av utvalda kategorier rapporterad data i scope 1-3

Företagsägda och leasade bilar (scope 1)

Omfattar företagsägda och leasade personbilar, skåpbilar och lastbilar. Data har antingen beräknats baserat på bränsleförbrukning (bensin, diesel, biogas, etanol E85 etc.) eller baserat på körda kilometer.

Utrustning och maskiner (scope 1)

Omfattar utsläpp från övriga företagsägda eller leasade fordon, till exempel truckar, traktorer, maskiner eller utrustning.

Stationära bränslen (scope 1)

Stationära bränslen som används för uppvärmning eller produktion i ägda, leasade eller hyrda lokaler, till exempel naturgas eller eldningsolja.

Köldmedia (scope 1)

Omfattar läckage av köldmedia från anläggningar som ägs eller leasas av företagen. Rapporteringen inkluderar endast anläggningar som omfattas av f-gasförordningen (2016:1128), det vill säga operatörer av anläggningar med en större mängd köldmedia och som årligen måste rapportera läckage och påfylld mängd till kommunen eller annan tillsynsmyndighet.

Elförbrukning, fjärrvärme och fjärrkyla (scope 2)

Omfattar förbrukning av el-, fjärrvärme- och fjärrkyla i ägda, leasade eller hyrda lokaler och utgår från verklig förbrukning i kWh eller uppskattningar baserade på lokalyta. Vid elvärme (till exempel direktverkande el, bergvärme eller luftvärmepump) rapporteras värmen som elförbrukning.

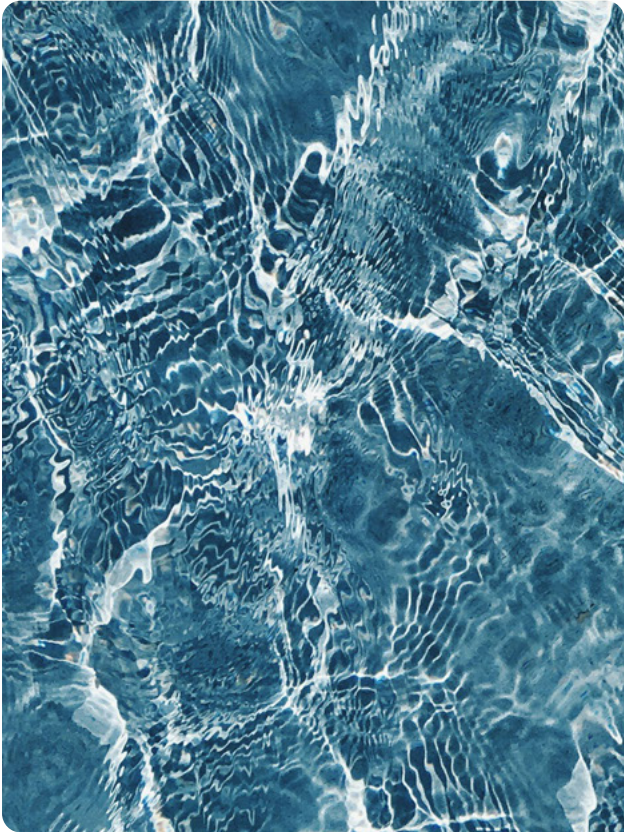
I de fall företagen har köpt in förnybar, ursprungsmärkt el är utsläppen baserade på en emissionsfaktor för förnybara källor. I de fall inget aktivt val gjorts är utsläppen baserade på en utsläppsfaktor för residualel för Nordisk elmix (marknadsbaserad metod) och svenskt genomsnitt (platsbaserad metod). Emissionsfaktorerna för fjärrvärmen är baserade på leverantörsspecifik statistik som årligen publiceras av Energiföretagen.

Inköpta varor och tjänster (scope 3)

Omfattar utsläppen från för de medverkande företagen relevanta aktiviteter, till exempel inköp av datorer, telefoner och skärmar, papper och tryckt material etc. I tabellerna i klimatbokslutet kan respektive medlemsföretag välja att ange vilka aktiviteter som ingår i kategorin inköpta varor och tjänster.

Uppströms utsläpp för bränsle och energirelaterade aktiviteter ej inkluderade i scope 1 & scope 2 (scope 3)

Omfattar uppströms utsläpp från produktion av bränslen (till exempel diesel och bensin) och transmissions- och distributionsförluster vid elproduktion. Utsläppen redovisas i den här kategorin om de inte redan ingår i scope 1 och scope 2.

Uppströms transporter och distribution (scope 3)

Här ska transporter som inte sker i av företaget ägda fordon rapporteras. De transporter som ska inkluderas är de som sker mellan företaget och dess tier 1-leverantör. Det inkluderar både transporter som företaget betalar för samt transporter som bekostas av leverantören. Till exempel distribution av material, komponenter etc. mellan företagets verksamhet och dess leverantörer (tier 1). Även företagets inköpta tredjepartstransporter (både in- och uttransporter) av till exempel sålda varor och inköpta transporter mellan företagets anläggningar ska rapporteras i den här kategorin. Rapporteringen bör inkludera transporter med flyg, tåg, lastbil och båt. Utsläpp från lagerhållning av köpta produkter i lager, distributionscenter och hos återförsäljare bör också ingå.

Avfall (scope 3)

Här rapporteras följande fraktioner av avfall: återvunnet avfall, farligt avfall, brännbart avfall, komposterbart avfall, avfall till biogasproduktion och avfall till deponi. I den här kategorin kan även transporter av avfall ingå.

Tjänsteresor (scope 3)

Gäller taxi-, tåg- och bussresor, flygresor, hyrda bilar, hotellnätter och bilresor i anställdas egna bilar.

Pendling (scope 3)

Gäller utsläpp från anställdas resor till och från jobbet i bil, gång, cykel eller med kollektiva medel (buss, tåg, tunnelbana etc).

Övriga scope 3-aktiviteter

Medlemsföretagen kan själva rapportera för dem relevanta övriga aktiviteter i scope 3.

Företagen

I 2024 års upplaga av Klimatbokslut med EMC deltar totalt 33 företag och organisationer. I denna publikation har 29 av dessa valt att redovisa sina utsläppsdata, genomförda satsningar och åtgärder samt framtida ambitioner och mål.

Leksands Sparbank

Leksands Sparbank har en tydlig vision: att bidra till ett attraktivt och hållbart Dalarna. I alla tider har vi varit en trygg och stabil sparbank som satsar på bygden, bland annat genom att återinvestera vår vinst i projekt som bidrar till ett bättre samhälle. Vi tror på att alltid finnas nära våra kunder, inte minst via våra kontor i Leksand, Rättvik och Djurås.

Viktiga steg på hållbarhetsresan

Hållbarhet har alltid varit en naturlig del av vår verksamhet, inte minst den ekonomiska och sociala. Samtidigt behöver vi säkerställa att vi även bidrar till miljömässig hållbarhet. Därför har vi under 2024 tagit viktiga steg för att stärka och strukturera vårt hållbarhetsarbete – inte minst genom att göra vårt första Klimatbokslut.

Däriigenom kan vi börja förstå omfattningen av våra direkta och indirekta utsläpp, sätta tydligare mål för att minska vår klimatpåverkan och få en bättre grund för att fatta hållbara beslut. Dock är vi ödmjuka inför det faktum att vi detta första år enbart mätt vissa kategorier. Framgent finns potential att utöka antalet mätpunkter, inte minst i scope 3.

Insatser för ett mer hållbart Dalarna

Utöver Klimatbokslutet har 2024 inneburit ytterligare steg framåt i vårt hållbarhetsarbete:

- 8,8 miljoner kronor till bygden. Den största summan i sparbankens historia har satts av för olika insatser i vårt verksamhetsområde.
- Dubbel väsentlighetsanalys. Vi har involverat styrelse, ledning, medarbetare och kunder för att identifiera våra mest relevanta hållbarhetsfrågor.
- Hållbarhet i kreditgivning. Vi har utvecklat våra processer för att säkerställa att hållbarhetsperspektivet vägs in vid utvärdering av företagskunder.
- Instiftandet av Årets Virvelvind. Hållbarhetspriset lyfter fram lokala eldsjälar som bidrar till ett mer hållbart Dalarna.
- Tillsatt hållbarhetsstrateg. En ny roll i banken med ansvar för att driva och utveckla vårt strategiska och operativa hållbarhetsarbete.

Insikter och framtidsutsikter

Under 2024 har vi fått en ökad förståelse för var vi står och vilka steg vi behöver ta framåt. Vi ser vikten av att öka kunskapen kring hållbarhet, både internt och hos våra kunder. Under 2025 kommer vi att bygga vidare på det arbete vi startat med att kartlägga vår klimatpåverkan, stärka vårt stöd till företag som vill göra hållbara val och fortsätta investera i bygden. Vi ska fortsätta vara en trygg och stabil sparbank, vilket blir än viktigare när omvärlden är osäker och orolig. Dit når vi genom att ta ansvar, tänka långsiktigt och fortsätta arbeta för ett attraktivt och hållbart Dalarna.

Vi har ett stort engagemang i Dalarnas föreningsliv, inte minst genom att stötta föreningar som gör positiv skillnad för barn och ungdomar.

Vårt första Klimatbokslut

Ett viktigt steg på vår hållbarhetsresa, där vi med detta basår i ryggen kan jobba vidare med att förstå och minska vår klimatpåverkan.

8,8 miljoner kronor.

Den största summan i sparbankens historia återinvesteras i bygden.

Via projektet "Vi hjärtsäkrar Dalarna" har vi satsat över 1 miljon kronor på att dela ut hjärtstartare, utbilda inom och skapa ökad medvetenhet om HLR.

Utsläpp CO2e (ton)	2024
Scope 1	0,0
Företagsägda och leasade fordon*	-
Scope 2 (marknadsbaserade utsläpp)	21,6
Elektricitet	0,2
Fjärrvärme	21,5
Scope 3	27,3
Inköpta varor och tjänster	13,5
- Papper och trycksaker	0,3
- IT	13,2
Uppströms utsläpp för bränsle och energirelaterade aktiviteter	6,8
Tjänsteresor	6,4
Pendling	0,6
Totala utsläpp (marknadsbaserade utsläpp)	49,0
Biogena utsläpp (tCO2e)	0,1
Platsbaserade utsläpp scope 2 (tCO2e)	24,0